

G6PD-deficiëntie: isosorbidedinitraat

1803

Bron	Bewijs	Effect
ref. 1 Aderka D et al. Isosorbide dinitrate induced hemolysis in G6PD deficient subjects. Acta Haematol 1983;69:63-4.	casus n=2	Patiënt 1 (61 jaar) en patiënt 2 (42 jaar) kregen na starten van behandeling met isosorbidedinitraat 30- 60 mg/dag koorts en hemolytische anemie. Na staken van isosorbidedinitraat verdween koorts en anemie. Patiënt 1 kreeg na rechallenge dezelfde verschijnselen, de andere weigerde rechallenge. Beide patiënten waren type II G6PD-deficiënt (Mediterrane variant).
ref. 2 Guchelaar HJ. Glucose-6-fosfaat dehydrogenase deficiëntie als contra-indicatie – welke geneesmiddelen zijn veilig? Pharm Sel 1996;12:62-5.	review	Isosorbidedinitraat kan hemolytische anemie veroorzaken bij G6PD-deficiëntie. Isosorbidedinitraat dient niet gebruikt te worden bij niet-sferocyttaire hemolytische anemie (type I G6PD-deficiëntie).

Opmerkingen:

- Projectgroep: Isosorbidedinitraat heeft ook een lokale toedieningsvorm (rectale zalf). Deze geeft systemische bijwerkingen zoals hoofdpijn. Om deze reden beschouwt de werkgroep G6PD-deficiëntie ook als contra-indicatie voor de rectale zalf.
- Voor isosorbidedemonittraat – de belangrijkste farmacologisch actieve metaboliet van isosorbidedinitraat, die zelf als geneesmiddel gegeven kan worden – zijn geen gegevens beschikbaar met betrekking tot inductie van hemolyse bij G6PD-deficiëntie (geen casus, geen vermelding in reviews en geen informatie in het registratiedossier). Vanwege dit gebrek aan bewijs is besloten om isosorbidedemonittraat niet te koppelen.
- Registratiedossier (deel IB) Cedocard (isosorbidedinitraat) 16-02-06 geeft geen informatie.
- Prevalentie G6PD-deficiëntie: ca. 400 miljoen mensen wereldwijd. Type II en type III zijn met name hoog bij bevolkingsgroepen oorspronkelijk afkomstig uit Afrika, Azië, het Mediterrane gebied of het Midden-Oosten. Type I-deficiëntie is zeldzaam.
- De review *Cisci G. Pharm Weekbl 2004;139:872-8* is niet in het statusrapport opgenomen, omdat deze is gebaseerd op de review *Guchelaar, 1996*.

Risicofactoren	koorts, infecties, prenatale periode (zwangere G6PD-deficiënte vrouwen), neonatale periode, eten van tuinbonen, mogelijk gebruik van henna
Incidentie	-

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen			26 juni 2007
G6PD-deficiëntie zonder chronische anemie (type II/III):	Ja	Ja	
G6PD-deficiëntie met chronische anemie (type I):	Ja	Ja	

G6PD-deficiëntie zonder chronische anemie (type II/III):

Actie Balie	- Bij eerste uitgifte: overleg met de apotheker - Bij vervolguutgifte: lever af en adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Apotheker	- Attendeer de voorschrijver op het mogelijk optreden van acute hemolyse en adviseer de voorschrijver om, indien mogelijk, een alternatief voor te schrijven volgens de vigerende richtlijnen. - Indien alternatief niet mogelijk is: lever af en adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Voorschrijver	- Schrijf een alternatief voor volgens de vigerende richtlijnen.

	- Indien alternatief niet mogelijk is: adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen.
Actie Ziekenhuisapotheek	Idem als apotheker.

G6PD-deficiëntie met chronische anemie (type I):

Actie Balie	- Bij eerste uitgifte: overleg met de apotheker - Bij vervolgitgifte: lever af en adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Apotheker	- Attendeer de voorschrijver op het met hoge waarschijnlijkheid optreden van acute hemolyse en verergering van anemie en adviseer de voorschrijver om een alternatief voor te schrijven volgens de vigerende richtlijnen. Indien alternatief niet mogelijk is: adviseer de voorschrijver om preventief behandeling van hemolytische anemie te starten. - Indien toch wordt afgeleverd: adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen met de voorschrijver.
Actie Voorschrijver	- Schrijf een alternatief voor volgens de vigerende richtlijnen. - Indien alternatief niet mogelijk is: start preventief behandeling van hemolytische anemie en/of adviseer de patiënt om bij optreden van vermoeidheid, duizeligheid, bleekheid, gele huid, donkere verkleuring van de urine of kortademigheid contact op te nemen.
Actie Ziekenhuisapotheek	Idem als apotheker.